

Zmienione zalecenie w sprawie uznawania wspólnych dyplomów

Przyjęte przez Komitet Konwencji o Uznawaniu Kwalifikacji Związanych z Uzyskiwaniem Wyższego Wykształcenia w Regionie Europejskim z dnia 29 lutego 2016 r. na siódmym posiedzeniu w Paryżu, Francja

Preambuła

Komitet Konwencji o Uznawaniu Kwalifikacji Związanych z Uzyskiwaniem Wyższego Wykształcenia w Regionie Europy,

zważywszy, że celem Rady Europy i UNESCO jest osiągnięcie większego porozumienia między członkami tych organizacji oraz, że cel ten można osiągnąć w szczególności poprzez podejmowanie wspólnych działań w dziedzinie kultury i wspieranie reform szkolnictwa wyższego;

uwzględniając Konwencję Rady Europy/UNESCO o Uznawaniu Kwalifikacji Związanych z Uzyskiwaniem Wyższego Wykształcenia w Regionie Europejskim (CETS nr 165, zwaną dalej „Konwencją Lizbońską”);

uwzględniając Europejską Konwencję Kulturalną (ETS nr 18);

uwzględniając Wspólną Deklarację Europejskich Ministrów Edukacji w Bolonii z dnia 19 czerwca 1999 r. (Deklaracja Bolońska) oraz ustanowienie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, a także kolejne komunikaty z konferencji ministerialnych w ramach procesu bolońskiego;

uwzględniając europejskie podejście do zapewniania jakości wspólnych programów przyjęte przez ministrów podczas bolońskiej konferencji ministerialnej w Erewaniu w 2015 r.;

uwzględniając suplement do dyplomu, który ułatwia uznawalność wspólnych dyplomów, opracowany wspólnie przez Komisję Europejską, Radę Europy i UNESCO;

uwzględniając teksty uzupełniające przyjęte na podstawie Konwencji Lizbońskiej: Kodeks dobrej praktyki w organizacji kształcenia transnarodowego, zmienione Zalecenie w sprawie kryteriów i procedur oceny wykształcenia uzyskanego za granicą oraz Zalecenie w sprawie stosowania ram kwalifikacji przy uznawaniu wykształcenia uzyskanego za granicą;

uwzględniając rozwój systemów punktowych, w szczególności Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS) oraz „Przewodnik dla użytkowników”;

uwzględniając praktyczne działania na rzecz udoskonalenia uznawania kwalifikacji związanych z uzyskaniem wyższego wykształcenia prowadzone przez Europejską Sieć Krajowych Ośrodków Informacji Rady Europy/UNESCO (ENIC) na temat uznawalności akademickiej i mobilności środowisk akademickich;

uwzględniając podręcznik Europejskiego Obszaru Uznawania (EAR), który zawiera praktyczne wskazówki dotyczące wdrażania zasad Konwencji Lizbońskiej;

biorąc pod uwagę, że Rada Europy i UNESCO zawsze sprzyjały mobilności akademickiej jako sposobu lepszemu zrozumienia różnych kultur i języków, bez jakiegokolwiek formy dyskryminacji;

uważając, że studia lub praca za granicą może przyczynić się do osobistego, kulturowego

i akademickiego wzbogacenia danej osoby, a także do poprawy jej perspektyw zawodowych;

uważając, że uznanie wykształcenia jest niezbędnym warunkiem mobilności akademickiej i zawodowej;

zważywszy, że ramy kwalifikacji powinny być stosowane w celu ułatwienia oceny wykształcenia uzyskanego za granicą przez organy właściwe do spraw uznawalności;

zważywszy, że rozwój wspólnych programów studiów między szkołami wyższymi działającymi w różnych systemach szkolnictwa wyższego oraz wydawanie wspólnych dyplomów przyczyniają się do mobilności akademickiej i zawodowej oraz do dalszego rozwoju w obrębie regionów świata i pomiędzy nimi;

zważywszy, że ulepszona uznawalność wspólnych dyplomów przyczyni się do rozwoju europejskiego wymiaru szkolnictwa wyższego i przyniesie istotne korzyści jednostkom, a także całemu społeczeństwu europejskiemu;

świadomi, że uznawanie wykształcenia pochodzących ze wspólnych ustaleń wciąż napotyka trudności natury prawnej i praktycznej;

świadomi potrzeby ułatwienia uznawania wspólnych dyplomów;

zaleca, aby rządy państw stron Konwencji Lizbońskiej:

- i. uwzględniły przy ustalaniu kierunków polityki w dziedzinie uznawalności, zasad określonych w załączniku do niniejszego Zalecenia i stanowiącego jego część;
- ii. przedstawiły te zasady zainteresowanym organom w celu ich rozważenia i wdrożenia;
- iii. dokonały przeglądu ustawodawstwa krajowego w celu usunięcia wszelkich przeszkód prawnych w uznawaniu wspólnych dyplomów i/lub wprowadzenia przejrzystych przepisów prawnych, które ułatwiłyby takie uznawanie;
- iv. zapewniły by niniejsze Zalecenie zostało rozpowszechnione jak najszerzej wśród wszystkich podmiotów zainteresowanych uznawaniem wyższego wykształcenia,

zwraca się, odpowiednio do Sekretarza Generalnego Rady Europy i Dyrektora Generalnego UNESCO, o przekazanie niniejszego Zalecenia rządów tych państw, które zostały zaproszone na konferencję dyplomatyczną, której powierzono przyjęcie Konwencji Lizbońskiej, ale które nie stały się stronami tej konwencji.

Załącznik do zmienionego Zalecenia w sprawie uznawania wspólnych dyplomów

Uwagi ogólne

Niniejsze Zalecenie zostało przyjęte na podstawie Konwencji Lizbońskiej i ma zastosowanie do stron tej Konwencji. Zasady i praktyki opisane w niniejszym Zaleceniu mogą być równie dobrze stosowane przy uznawaniu dokumentów poświadczających uzyskanie wykształcenie wydawanych w krajach innych, niż kraje będące stronami Konwencji Lizbońskiej, lub do dokumentów uzyskanych po ukończeniu kształcenia realizowanego przez szkoły wyższe należące do różnych krajowych, regionalnych lub lokalnych systemów edukacji (zwanymi dalej „krajowymi”).

Celem niniejszego Zalecenia jest poprawa uznawania wspólnych dyplomów uważanych za należące do systemów edukacji państw stron Konwencji Lizbońskiej. Ponadto Zalecenie może mieć również zastosowanie w przypadkach, gdy część programu studiów została zrealizowana w systemie edukacji kraju niebędącego stroną Konwencji.

Pomimo to, że przepisy Konwencji Lizbońskiej, a także tekstów uzupełniających przyjętych zgodnie z postanowieniami art. X.2.5 Konwencji, dotyczą uznawania wykształcenia w innych państwach niż te, w których wykształcenie to zostało uzyskane, postanowienia niniejszego Zalecenia można stosować równie dobrze, *mutatis mutandis*, do wspólnych dyplomów wydanych przez dwie lub więcej instytucji należących do tego samego krajowego systemu szkolnictwa wyższego.

Definicje

Terminy zdefiniowane w Konwencji Lizbońskiej stosowane są w tym samym znaczeniu w niniejszym Zaleceniu, a definicje tych terminów podane w Sekcji I Konwencji.

Dla celów niniejszego Zalecenia pod pojęciem wspólny dyplom rozumie się dokument potwierdzający wykształcenie uzyskany w ramach szkolnictwa wyższego, nadawany wspólnie przez co najmniej dwie szkoły wyższe po ukończeniu wspólnego programu. Wspólny dyplom wydawany jest jako jeden dokument.

Wspólny program odnosi się do programu studiów opracowanego, koordynowanego i realizowanego wspólnie przez co najmniej dwie szkoły wyższe i prowadzącego do uzyskania wspólnego dyplomu.

Ogólne zasady

Osoby posiadające wspólne dyplomy powinny, na wniosek, mieć dostęp do rzetelnej oceny swojego wykształcenia.

Przy ocenie wspólnych dyplomów, organy właściwe do spraw uznawalności powinny stosować procedurę i kryteria oceny, które zostały określone w postanowieniach zmienionego Zalecenia w sprawie kryteriów i procedur oceny wykształcenia uzyskanego za granicą (przyjętego przez Komitet Konwencji Lizbońskiej w 2010 r.).

Organy właściwe do spraw uznawalności powinny uznawać wspólne dyplomy, chyba że można wykazać zasadniczą różnicę między wspólnym dyplomem, który jest przedmiotem wniosku o uznanie, a odpowiadającym mu wykształceniem wyższym w państwie, w którym czynione są starania o uznanie.

Wspólne dyplomy należy traktować w taki sam sposób, jak wszelkie inne dyplomy uzyskane w ramach systemów szkolnictwa wyższego, do których należą.

Akty prawne

Rządy państw-stron Konwencji Lizbońskiej powinny, jeżeli zachodzi taka potrzeba, dokonać przeglądu swojego ustawodawstwa w celu usunięcia wszelkich przeszkód prawnych dla uznawania wspólnych dyplomów i wprowadzić przejrzyste jasne zasady ułatwiające ich uznawanie.

Władze krajowe powinny ustanowić przepisy prawne umożliwiające szkołom wyższym oferowanie wspólnych programów i wydawanie wspólnych dyplomów. Wspólne dyplomy powinny być wydawane zgodnie z krajowymi przepisami prawnymi.

Zapewnianie jakości kształcenia i uznawalność

Organy właściwe do spraw uznawalności powinny rozważyć uznawanie wspólnych dyplomów wydanych po ukończeniu wspólnego programu studiów, którego jakość została pozytywnie oceniona przez agencję ds. zapewniania jakości kształcenia w ramach jednej transgranicznej procedury oceny jakości kształcenia, pod warunkiem że wyniki tej oceny będą oficjalnie uznawane w krajach, do których należą instytucje prowadzące kształcenie.

W przypadku braku jednej transgranicznej procedury zapewniania jakości, organy właściwe do spraw uznawalności mogą uzależnić uznanie wspólnych dyplomów od tego czy wszystkie części programu studiów prowadzących do uzyskania dyplomu i/lub instytucje realizujące wspólny program podlegają przejrzystym mechanizmom zapewniania jakości zgodnym z przepisami krajowymi państw, w których działają instytucje prowadzące kształcenie, a także z regulacjami europejskimi.

Rządy państw-stron Konwencji Lizbońskiej powinny ustanowić przepisy prawne dotyczące zapewniania jakości wspólnych programów.

Informacje

Szkoły wyższe wydające wspólne dyplomy powinny udostępnić informacje dotyczące prowadzonych przez nich wspólnych programów i wydawanych wspólnych dyplomów.

Tam, gdzie jest to możliwe, w celu ułatwienia uznawania wspólnych dyplomów, absolwentom wspólnych programów należy wydać suplement do dyplomu lub inny porównywalny dokument. Programy studiów prowadzące do uzyskania wspólnych dyplomów powinny korzystać z systemu ECTS lub innych systemów punktowych, opierających się na efektach kształcenia.

Suplement do dyplomu wydany razem ze wspólnym dyplomem powinien jasno opisywać całe kształcenie prowadzące do uzyskania wspólnego dyplomu i wyraźnie wskazywać, w których instytucjach i/lub w ramach których programów studiów realizowano poszczególne części programu prowadzącego do uzyskania danego dyplomu.

Memorandum Wyjaśniające zmienione Zalecenie w sprawie uznawania wspólnych dyplomów

Wprowadzenie

Konwencja Rady Europy/UNESCO o Uznawaniu Kwalifikacji Związanych z Uzyskiwaniem Wyższego Wykształcenia (zwana dalej „Konwencją Lizbońską”) jest głównym międzynarodowym tekstem prawnym dotyczącym uznawania wykształcenia uzyskanego za granicą w regionie Europy. Konwencja została przyjęta 11 kwietnia 1997 r. i weszła w życie 1 lutego 1999 r.

Konwencja Lizbońska jest także jednym z kluczowych standardów dla Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (EOSW), którego głównymi celami są poprawa mobilności studentów, pracowników i absolwentów, ułatwienie uznawania wykształcenia i zwiększenie przejrzystości systemów szkolnictwa wyższego w Europie.

Konwencja Lizbońska ma podwójną funkcję. Pod względem prawnym jest to traktat między państwami i jako taki obowiązuje jako norma prawna w zakresie uznawania wykształcenia uzyskanego w systemach szkolnictwa wyższego stron Konwencji, a także wykształcenia objętego tekstami uzupełniającymi. W szerszym znaczeniu Konwencja stanowi również zbiór dobrych praktyk i w tym sensie jej postanowienia mogą, *mutatis mutandis*, być stosowane przy ocenie wykształcenia wyższego, niezależnie od państwa jego uzyskania. Konwencja jest w rzeczywistości stosowana jako standard znacznie wykraczający poza jej ścisłą prawną funkcję.

W art. X.2.5 Konwencja przewiduje, że Komitet Konwencji Lizbońskiej może przyjmować teksty uzupełniające do Konwencji. Sama Konwencja w sensie prawnym obejmuje wyłącznie wykształcenie należące do systemów edukacji jej stron. Jednak znaczenie wykształcenia nienależących do żadnego systemu edukacji na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym (zwanym dalej „krajowym”) znacznie wzrosło od czasu przyjęcia Konwencji. Konieczne było przyjęcie tekstów uzupełniających dotyczących wykształcenia, które może, ale nie musi być częścią krajowych systemów edukacji. Rozwój wspólnych dyplomów i wspólnych programów spowodował wzrost znaczenia zapewniania jakości wspólnych programów i uznawalności wspólnych dyplomów.

Wspólne dyplomy

Rosnące znaczenie wspólnych dyplomów wiąże się z rozwojem różnych form kształcenia kończącego się uzyskaniem dyplomu, który często formalnie nie należy do żadnego lub należy do więcej niż jednego krajowego systemu edukacji.

Wskazany problem typologii nie powinien jednak przestaniać znacznego potencjału wspólnych dyplomów jako doskonałego środka stymulującego mobilność, współpracę między szkołami wyższymi wyższego i umiędzynarodowienie szkolnictwa wyższego.

Celem niniejszego Zalecenia jest zapewnienie sprawiedliwego uznawania wykształcenia, które ma znaczny potencjał, ale które nie jest w sensie prawnym w pełni objęte Konwencją Lizbońską.

Preambuła

Preambuła opiera się na istniejących ramach prawnych dotyczących uznawania wykształcenia

wyższego, opracowanych przez Radę Europy i UNESCO. Umiejscawia ona niniejsze Zalecenie w kontekście Konwencji Lizbońskiej i EOSW oraz wskazuje na główne obszary, które wymagają poprawy przepisów dotyczących uznawania wspólnych dyplomów.

W odniesieniu do EOSW Zalecenie przypomina odniesienia do wspólnych dyplomów i wspólnych programów w komunikatach przyjmowane przez ministrów ds. edukacji państw uczestniczących w Procesie Bolońskim. W komunikatach przyjętych w 2001 r. (Komunikat z Pragi), 2003 r. (komunikat z Berlina), 2005 r. (komunikat z Bergen) i 2007 r. (komunikat z Londynu) ministrowie podkreślili znaczenie europejskiego wymiaru szkolnictwa wyższego i szans na zatrudnienie absolwentów oraz wezwali do postępów w opracowywaniu wspólnych programów dla studiów pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia oferowanych wspólnie przez instytucje z różnych krajów i prowadzących do uznanych wspólnych dyplomów. Ministrowie podkreślili również znaczenie usuwania przeszkód prawnych w tworzeniu i uznawalności wspólnych dyplomów, a także aktywnego wspierania zapewniania jakości wspólnych programów.

W odniesieniu do EOSW, Zalecenie przypomina również odwołania do wspólnych dyplomów i wspólnych programów w nowszych komunikatach, w tym:

Komunikat Leuven/Louvain la Neuve z 2009 r.:

„W ramach każdego z trzech poziomów kształcenia należy stworzyć możliwości dla mobilności w obrębie programów studiów. Wspólne dyplomy i programy, a także okna mobilności powinny stać się powszechną praktyką”.

Komunikat z Bukaresztu z 2012 r.:

„Zachęcamy szkoły wyższe do dalszego rozwijania wspólnych programów i wspólnych dyplomów w ramach EOSW. Przeanalizujemy krajowe przepisy i praktyki dotyczące wspólnych programów i wspólnych dyplomów w celu usunięcia przeszkód dla współpracy i mobilności osadzonych w kontekstach krajowych”.

Komunikat z Erewania z 2015 r.:

„Wspólna struktura dyplomów i system punktów, wspólne standardy i wytyczne w zakresie zapewniania jakości, współpraca w zakresie mobilności oraz wspólne programy i dyplomy są fundamentami EOSW”.

Definicje

Ta część Zalecenia ma na celu zdefiniowanie „wspólnego dyplomu” jako pojęcia rodzajowego. Obecnie nie ma powszechnej definicji wspólnego dyplomu, czy to wprost, czy pośrednio, ale wspólny dyplom często charakteryzuje się następującymi cechami:

- programy służące jego uzyskaniu są opracowywane wspólnie przez co najmniej dwie szkoły wyższe;
- studenci z każdej uczestniczącej instytucji realizują część programu studiów w innych instytucjach (ale nie muszą studiować we wszystkich instytucjach współpracujących);
- pobyt studentów w instytucjach uczestniczących we wspólnym programie powinien stanowić istotną jego część;
- okresy studiów i egzaminów zdanych w instytucjach partnerskich są uznawane w pełni i automatycznie;
- instytucje partnerskie wspólnie opracowują program studiów oraz współpracują przy rekrutacji

- i egzaminach;
- po ukończeniu programu studiów studenci otrzymują wspólny dyplom w postaci jednego (wspólnego) dokumentu.

Główne rodzaje wspólnych dyplomów można zilustrować wieloma przykładami, które mogą obejmować bardzo różne poziomy faktycznej współpracy w zakresie opracowywania programu studiów oraz mobilności pracowników i studentów.

Zalecenie w sprawie uznawania wspólnych dyplomów, przyjęte w 2004 r., zawiera różne definicje wspólnego dyplomu. Obecne zjawiska i koncepcje koncentrują się na zasadzie, że wspólny dyplom jest wspólnym dokumentem potwierdzającym uzyskane wykształcenie, przyznawanym wspólnie przez partnerów i wydawaną łącznie jako jeden dokument.

Dlatego niniejsze Zalecenie jest koncentruje się na uznawaniu wspólnych dyplomów, wydawanych wspólnie i wydawanych jako jeden dokument. Termin „wspólny dyplom” jest stosowany jako ustalony termin dla dokumentów o wykształceniu objętych niniejszym Zaleceniem. Termin „dokument” oznacza dokument potwierdzający kwalifikacje.

Niniejszy tekst uzupełniający, jak wyraźnie stwierdza tytuł, dotyczy uznawania wspólnych dyplomów. Jednak wspólne programy mogą również prowadzić do wydawania podwójnych lub wielokrotnych dyplomów. Podwójne lub wielokrotne dyplomy są wydawane jako dokumenty krajowe przez każdą uczelnię uczestniczącą we wspólnym programie i – jeżeli program jest oferowany zgodnie z przepisami krajowymi w każdym państwie uczestniczącym – powinny one być uznawane zgodnie z zasadami Konwencji Lizbońskiej oraz tekstem uzupełniającym dotyczącym zaleceń w sprawie kryteriów i procedur oceny wykształcenia uzyskanego za granicą. Jednakże zasady zawarte w niniejszym tekście uzupełniającym w odniesieniu do zasad ogólnych, przepisów, zapewniania jakości i udzielania informacji mogą mieć również zastosowanie do oceny i uznawania podwójnych lub wielokrotnych dyplomów.

Podczas gdy wykształcenie uzyskane na podstawie ustaleń transnarodowych często znacznie różni się od takiego wykształcenia uzyskanego w kraju, w przypadku wspólnych dyplomów każda z jego części zwykle należy do systemu krajowego. To właśnie połączenie tych elementów sprawia, że organy właściwe do spraw uznawalności (i inne) uznają wspólne dyplomy albo za należące do więcej, niż jednego krajowego systemu edukacji, albo nienależące w pełni do żadnego krajowego systemu edukacji.

Zasady ogólne

Ta część Zalecenia określa główne zasady, na których ono się opiera. Są one zgodne z głównymi zasadami Konwencji Lizbońskiej (patrz w szczególności art. IV.1, V.1 i VI.1 Konwencji).

Podkreśla się również, że wspólne dyplomy powinny być uznawane w taki sam sposób, jak każde inne wykształcenie, uzyskane w danym systemie edukacji. Często trudniej jest uzyskać uznanie wspólnego dyplomu, niż kwalifikacji krajowej. Jest to sprzeczne z ogólnym celem polityki, jakim jest wspieranie mobilności oraz współpracy instytucjonalnej i międzynarodowej.

Należy ponadto pamiętać, że chociaż uznawanie wszystkich części programów studiów prowadzących do uzyskania wspólnego dyplomu jest automatyczne między instytucjami partnerskimi, uznanie to niekoniecznie jest automatyczne poza konsorcjum.

W świetle niniejszego Zalecenia w państwach, w których prowadzona jest część programu studiów, uznanie wspólnego dyplomu może być łatwiejsze niż uznanie wykształcenia uzyskanego za granicą, ponieważ program studiów prowadzący do wspólnego dyplomu został opracowany wspólnie przez jedną lub więcej instytucji należących do systemu szkolnictwa wyższego państwa, w którym występuje się o uznanie. Instytucja uznana w państwie, w którym występuje się o uznanie, oceniła już profil, poziom, obciążenie pracą, efekty kształcenia i jakość zagranicznych elementów wspólnego dyplomu.

Podkreślono również, że kryteria oceny i procedury określone w zmienionym Zaleceniu w sprawie kryteriów i procedur oceny wykształcenia uzyskanego za granicą (2010 r.) mają również zastosowanie do oceny wspólnych dyplomów. Ważne jest w szczególności, aby osoby posiadające wspólny dyplom były traktowane na równi z osobami posiadającymi wykształcenie uzyskane za granicą oraz aby nie stosowano żadnych dyskryminujących różnic, ani dodatkowych przeszkód administracyjnych. Artykuły IV, V i VI Zmienionego zalecenia w sprawie kryteriów i procedur oceny wykształcenia uzyskanego za granicą są również istotne przy ocenie wspólnych dyplomów.

Artykuł IV zmienionego Zalecenia ma zastosowanie do procedury oceny wspólnych dyplomów pod względem:

- informacji dla wnioskodawcy;
- informacji na temat wykształcenia, dla których wnioskuje się o uznanie;
- opłat;
- tłumaczenia;
- weryfikacji autentyczności dokumentu.

Artykuł V zmienionego Zalecenia dotyczy kryteriów oceny wspólnych dyplomów w zakresie:

- statusu instytucji;
- oceny indywidualnych dokumentów o wykształceniu.

Artykuł VI zmienionego Zalecenia ma zastosowanie do wyniku oceny wykształcenia uzyskanego za granicą. Powinien on również mieć zastosowanie do wyniku oceny wspólnego dyplomu.

W odniesieniu do tekstu uzupełniającego Zalecenia w sprawie stosowania ram kwalifikacji w uznawaniu wykształcenia uzyskanego za granicą, organy krajowe ds. kwalifikacji powinny gwarantować poziom wspólnego dyplomu w odniesieniu do ich własnych krajowych ram kwalifikacji. Poziomy w krajowych ramach kwalifikacji państw uczestniczących we wspólnym programie muszą odpowiadać temu samemu poziomowi w nadrzędnych ramach kwalifikacji, jeżeli takowe istnieją.

Akty prawne

W wielu państwach wciąż trudne jest z prawnego punktu widzenia wydanie jednego dokumentu w imieniu dwóch lub więcej instytucji z różnych systemów szkolnictwa wyższego.

Często zdarza się, że szkoły wyższe posiadają regulacje wymagające, aby co najmniej połowa punktów dla danego wykształcenia została uzyskana w danej instytucji, aby dany tytuł potwierdzający wykształcenie mógł być nadany przez tę instytucję. Jeśli student zamierza uzyskać wspólny dyplom w więcej niż dwóch instytucjach stosujących tę zasadę, wyniki są przewidywalne. Jest to oczywisty przypadek, w którym zasady i przepisy uniemożliwiają godną pochwały inicjatywę, ale ustawodawstwo może również utrudniać uczciwe uznawanie w mniej oczywisty sposób.

W niektórych krajach można wydawać tylko standardowe krajowe dyplomy, więc niektóre instytucje nie są w stanie wydać wspólnego dokumentu z zagraniczną instytucją partnerską.

Na koniec należy zauważyć, że ustawodawstwo krajowe nie zabrania wyraźnie ustanawiania lub uznawania wspólnych stopni naukowych. W wielu przypadkach jednak brak przepisu prawnego pozytywnie uznającego koncepcję wspólnych stopni naukowych może sam w sobie stanowić przeszkodę w uznawaniu takich kwalifikacji. Każdy przegląd ustawodawstwa krajowego powinien zatem uwzględniać pozytywny przepis dotyczący uznawania wspólnych stopni naukowych, a nie tylko zniesienie jakichkolwiek wyraźnych przeszkód w takim uznawaniu.

Zapewnienie i uznawanie jakości

Rosnące znaczenie zapewniania jakości oraz akceptacja bliskich powiązań pomiędzy zapewnianiem jakości a uznawaniem instytucji i programów studiów z jednej strony oraz indywidualnymi kwalifikacjami z drugiej strony, jest jednym z głównych osiągnięć od czasu przyjęcia Konwencji lizbońskiej o uznawaniu w 1997 r.

Wspólne programy są kwestionowane przez fakt, że ustawodawstwo w krajach instytucji realizujących wymaga, aby ten sam program podlegał zapewnianiu jakości we wszystkich krajach. W konsekwencji wspólny program większego konsorcjum może być ciągle w trakcie zapewniania jakości w różnych krajach. W regionie europejskim coraz więcej krajów przyjęło przepisy prawne umożliwiające transgraniczną kontrolę jakości programów krajowych. Ten rozwój prawny opiera się na uzgodnionych wspólnych standardach i wytycznych dotyczących zapewniania jakości. Należy rozważyć uznawanie wspólnych stopni naukowych o jakości zapewnionej w ramach jednego procesu transgranicznego przez jedną agencję zapewniania jakości, pod warunkiem że ocena jakości będzie uznawana w odpowiednich krajach uczestniczących.

W Zaleceniu wskazano, że jeżeli część programu studiów prowadzącego do uzyskania wspólnego stopnia nie była przedmiotem mechanizmów zapewniania jakości lub nie jest uważana za należącą do systemu edukacji jednej lub większej liczby stron Konwencji lizbońskiej o uznawaniu, może to stanowić powód, aby nie uznawać wspólnego dyplomu. W takich przypadkach organy uznające powinny jednak rozważyć, czy można przyznać częściowe uznanie, zgodnie z przepisami Zmienionego zalecenia w sprawie kryteriów i procedur oceny zagranicznych kwalifikacji.

Informacje

Uzyskanie informacji o systemach edukacji/ramach kwalifikacji (tam gdzie one zostały opracowane), a także o poszczególnych instytucjach, programach studiów i wydawanych dyplomach, są jednym z kluczowych wyzwań, przed którymi stoją osoby pracujące nad uznawaniem wykształcenia uzyskanego za granicą.

Informacje o wspólnych programach i wspólnych dyplomach powinny być tak samo łatwo dostępne, jak informacje o każdym innym programie studiów lub wykształceniu. Dla organów właściwych do spraw uznawalności ważne i istotne jest, aby informacje dostarczane przez organy krajowe i szkoły wyższe były dostępne dla studentów, organów właściwych do spraw uznawalności i innych zainteresowanych stron oraz aby informacje te były dokładne, odpowiednie i wiarygodne.

Zdecydowanie zachęca się szkoły wyższe do wydawania suplementu do dyplomu lub innego porównywalnego dokumentu w celu ułatwienia oceny danego wspólnego dyplomu. Suplement do dyplomu jest ważnym instrumentem, który pomaga w uznawaniu wykształcenia. W przypadku wspólnych dyplomów szczególnie ważne jest, aby w suplementie do dyplomu były jasno opisane wszystkie elementy programu studiów i systemy edukacji, w których zostały one zdobyte, oraz

uzyskany tytuł.

Dla większej przejrzystości zaleca się, aby suplement do dyplomu wydany ze wspólnym dyplomem zawierał następujące informacje:

- szczegóły programu zawierające informacje o indywidualnej ścieżce studiów absolwenta, która obejmuje elementy programu (z pełną nazwą, punktami i stopniami), efekty kształcenia i instytucję, która oferowała tę część wspólnego programu;
- jeżeli w konsorcjum realizującym wspólny program są inni partnerzy, którzy nie są zaangażowani w nadawanie wspólnego dyplomu, uwzględnia się ich pełną nazwę, status i rolę w programie;
- suplement dyplomu powinien zawierać informacje o instytucji koordynującej lub punkcie kontaktowym, w celu uzyskania dalszych informacji na temat wspólnego programu;
- jeżeli wspólny program ma zapewnioną jakość, należy dołączyć odniesienie do odpowiedzialnej agencji zapewnienia jakości;
- informacje o systemie szkolnictwa wyższego powinny obejmować przynajmniej systemy, w ramach których absolwent uzyskał wspólny stopień.